

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра статистики
Факультет економічний

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан економічного факультету

_____ проф. Панчишин С.М.
" ____ " _____ 2006 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Предмет **Статистика ринку товарів і послуг**
Спеціальність **Економічні спеціальності**
Факультет **Економічний**

Виписка з навчального плану

№ семестру	К-сть годин	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Залік	Іспит	СР
8	64	32	32				+	

Затверджено
на засіданні кафедри статистики
Протокол № 1 від "1" вересня 2006 р.
Завідувач кафедри
_____ проф. Матковський С.О.

Анотація

Курс статистика ринку товарів та послуг базується на знаннях основ теорії статистики, системи економічних показників, вивченні інших економічних дисциплін. Він передбачає ознайомлення студентів з порядком збирання первинної інформації, складання на її основі статистичної звітності та методологією аналізу звітних показників з усіх аспектів діяльності. Важливе місце у курсі приділяється оволодінню студентами навичок розрахунку аналітичних показників, вмінню узагальнювати отриманий матеріал, робити на його основі доказові, обґрунтовані висновки, використовувати їх в управлінні, комерційній діяльності тощо.

Вивчення курсу “Статистика ринку товарів та послуг” - одна з передумов формування спеціаліста економічного профілю вищої кваліфікації.

Метою курсу є ознайомлення студентів зі статистичними методами при роботі з економічною інформацією, а саме методами отримання, обробки і аналізу статистичної інформації про явища і процеси, що відбуваються на ринку товарів та послуг.

Тематичний план курсу

Розділ I. Основи статистики ринку товарів та послуг

Тема 1. Предмет, метод, завдання і система показників статистики ринку товарів та послуг

Тема 2. .Відображення ринку товарів та послуг в СНР

Розділ 2. Статистична оцінка ринку

Тема 3. Статистичне вивчення кон'юнктури ринку

Тема 4. Статистичний аналіз конкурентного середовища

Тема 5. Статистичні методи в сегментації ринку

Тема 6. Статистичне вивчення попиту та пропозиції

Тема 7. Статистика цін

Тема 8. Статистика соціально-економічної ефективності ринкових процесів

Розділ 3. Статистика ринку товарів

Тема 9. Статистика товарообороту

Тема 10. Статистика товарних запасів та товарооборотності

Тема 11. Статистика товарних бірж

Тема 12. Статистика ринкової інфраструктури

Розділ 4. Статистика ринку послуг

Тема 13. Основи статистики послуг

Тема 14. Статистичне вивчення послуг

Зміст програми за темами

Розділ I. Статистика ринку товарів та послуг

Тема 1. Предмет, завдання і система показників статистики ринку товарів та послуг (4 год.)

Предмет статистики ринку товарів та послуг як науки. Основні класифікації та групування статистики ринку товарів та послуг. Групування підприємств за формами власності та критерії поділу на малі та великі.

Метод масового статистичного спостереження. Спеціально організовані статистичні спостереження. Статистична звітність як форма спостереження. Статистичний інструментарій: таблиць форм статистичної звітності, інструкції з їх заповнення.

Метод зведення та групування, найсуттєвіші групування в статистиці ринку товарів та послуг. Номенклатура товарів як особливий вид групування. Товарний словник, його призначення. Застосування балансового методу в статистиці ринку товарів та послуг. Науково-теоретичні основи і система показників статистики ринку товарів та послуг.

Самостійна робота – 4 год.

Тема 2. Відображення ринку товарів та послуг в СНР (4 год.)

Показники статистики ринку товарів та послуг в СНР. Класифікація товарів та послуг. Поняття продукту, товару, послуги, неринкової послуги та трансфертів. Характеристика рахунку “Товарів та послуг”, його значення та принципи побудови

Тема 3. Статистичне вивчення кон’юнктури ринку (6 год.)

Поняття і суть кон’юнктури ринку. Завдання статистики кон’юнктури ринку. Система показників кон’юнктури ринку.

Джерела інформації для аналізу кон’юнктури. Кон’юнктурні оцінки ринкової ситуації. Розрахунок і аналіз потенціалу ринку. Аналіз пропорційності розвитку ринку. Аналіз тенденції розвитку, коливання та циклічності ринку. Прогнозні оцінки ринкової кон’юнктури.

Статистичне вивчення кон’юнктурної складової ринку

Аналіз ділової активності підприємств як елемента кон’юнктури ринку.

Значення та завдання вивчення ділової активності підприємств. Основні переваги обстежень ділової активності підприємств. Анкета, як основна форма вивчення ділової активності.

Методика обробки анкет та інтерпретація результатів.

Самостійна робота – 4 год.

Тема 4. Статистичний аналіз конкурентного середовища ринку(4 год)

Основні етапи дослідження конкурентного середовища підприємства на ринку.

Оцінка ринкових часток та дослідження інтенсивності конкурентної боротьби.

Чотирьохчастковий показник концентрації, його значення та метод розрахунку.

Десятичастковий показник концентрації його значення та метод розрахунку.

Оцінка рівномірності розподілу ринкових часток підприємств на ринку за допомогою індекса Герфінделя-Гіршмана .

.Статистична оцінка монопольного становища підприємств на ринку

Визначення монопольного становища підприємства на ринку.

Самостійна робота – 2 год.

Тема 5. Статистичні методи в сегментації ринку(4 год)

Поняття сегментів ринку, види сегментів за різними ознаками. Застосування статистичних методів у сегментації ринку. Кластерний аналіз , його значення в сегментації ринку.

Тема 6. Статистичне вивчення попиту та пропозиції(6 год.)

Поняття попиту населення на товари народного споживання. Види купівельного попиту і форми його виявлення. Оперативні і статистичні джерела інформації про купівельний попит. Спеціально організовані спостереження як основний метод виявлення попиту населення. Статистичні методи вивчення купівельного попиту.

Вибірка сімей для вивчення попиту та купівельних намірів населення. Аналіз попиту населення: виявлення закономірностей, якісних зрушень ступеня задоволення попиту. Показники інтенсивності та коливань попиту.

Фактори, що впливають на формування та динаміку попиту, методи їх вивчення. Коефіцієнти еластичності попиту у статистиці і динаміці, їх суть і використання у аналізі і прогнозуванні купівельного попиту. Використання даних статистичної обробки матеріалів про купівельний попит для оперативного керівництва торговельною діяльністю.

Поняття пропозиції та її класифікація. Статистичний аналіз клієнтів на ринку.

Статистичний аналіз продукту на ринку. Статистичний аналіз реклами

Самостійна робота – 4 год.

Тема 7. Статистика цін (4 год)

Види цін і завдання статистики у їх вивченні. Організація статистики цін в Україні, джерела інформації про ціни.

Методи обчислення середніх цін у просторі і часі: для групи товарів, територій, форм торгівлі, для періоду часу (сезонних цін).

Індексний метод аналізу динаміки цін. Взаємозв'язок індексів цін змінного, постійного складу та індекса структурних зрушень в реалізації товару, його використання в економічному аналізі. Взаємозв'язок індексів цін, фізичного товарообороту та товарообороту у діючих цінах, його використання. Індекс купівельної спроможності гривні.

Індекси співвідношення цін товарів, форм торгівлі, територій.

Методи оцінки рівня і динаміки інфляції.

Самостійна робота – 4 год.

Тема 8. Статистика соціально-економічної ефективності ринкових процесів (8год.)

Поняття і суть соціально-економічної ефективності функціонування ринку товарів. Завдання статистичної характеристики ефективності ринкових процесів. Система показників ефективності ринкових процесів. Основні напрямки аналізу ефективності ринкової діяльності.

Поняття витрат обігу, їх класифікація і завдання статистики. Основні джерела інформації про витрати обігу. Відносний рівень витрат обігу в відсотках до товарообороту, його суть і особливості обчислення в окремих галузях торгівлі та в цілому. Показники аналізу відносного рівня витрат.

Індексний метод аналізу динаміки відносного рівня витрат обігу у діючих і порівнянних цінах на товари, тарифах і ставках на послуги.

Поняття витратомісткості товарообороту (в залежності від товарного асортименту або складу товарообороту по галузях торгівлі). Обчислення індекса витратомісткості та індекса рівня витрат при незмінній структурі товарообороту.

Поняття витрат споживання. Спеціально організоване спостереження як джерело інформації про витрати споживання. Сукупні витрати обігу і споживання, їх індекси.

Статистика фінансових результатів торговельної діяльності. Поняття доходів і прибутку. Завдання статистики у вивченні доходів і прибутку. Відносні рівні доходів і прибутку, методи їх обчислення і показники аналізу.

Показники соціальної та економічної ефективності торгівлі.

Тема 9. Статистика товарообороту (10 год)

Поняття та основні ознаки товарообороту. Основні категорії товарообороту: гуртовий, роздрібний, валовий і чистий; товарооборот виробників та торговельно-посередницький товарооборот. Ланковість товаропросування і її обчислення (розрахункова і складська).

Поняття і значення гуртового товарообороту і поставки товарів. Джерела формування товарних ресурсів і напрямки їх використання.

Поставка як початковий етап гуртової торгівлі. Статистична звітність про поставки, її аналіз з врахуванням виконання договірних умов про поставки. Визначення рівномірності та ритмічності поставок. Індексний метод аналізу динаміки поставок у фактичних і порівнянних цінах.

Статистика контролю якості поставлених товарів. Звітність про контроль якості товарів, джерела інформації для її складання та основні напрямки аналізу. Коефіцієнт якості поставлених товарів.

Статистика гуртового товарообороту. Склад гуртово-складського товарообороту. Статистична звітність організацій та підприємств про гуртово-складський товарооборот, показники її аналізу.

Статистика роздрібногo товарообороту торговельної мережі.

Поняття роздрібногo товарообороту, його склад і завдання статистики у його вивченні. Момент обліку роздрібногo товарообороту. Види продажу товарів, що включаються у роздрібний товарооборот. Поняття і склад дрібногуртового товарообороту.

Статистична звітність про загальний обсяг роздрібногo товарообороту (форма 1-торг), джерела інформації для її складання. Основні напрямки аналізу роздрібногo товарообороту.

Статистика товарної структури роздрібногo товарообороту. Статистична звітність про товарну структуру роздрібногo товарообороту (форма 3-торг), зміст її показників та джерела інформації для заповнення. Метод вивчення роздрібногo товарообороту за товарними групами без недокументованих витрат. Основні напрямки аналізу товарного складу роздрібногo товарообороту. Аналіз ефективності сезонного розпродажу товарів.

Статистика товарообороту та продукції ресторанного господарства.

Особливості ресторанного господарства як об'єкту статистичного вивчення.

Статистика товарообороту ресторанного господарства, його склад та вивчення загального обсягу (валового обороту). Оборот продукції власного виробництва та купованих товарів, їх склад. Відображення у звітності загального обсягу товарообороту ресторанного господарства та його складових частин.

Товарна структура обороту, облік витрат продуктів ресторанного господарства. Аналіз структури і динаміки обороту ресторанного господарства. Статистика продукції ресторанного господарства у натуральному виразі, її аналіз. Розрахунок відсотка охоплення обслуговування контингентів послугами ресторанного господарства. Аналіз якісного складу страв.

Самостійна робота – 6 год.

Тема 10. Статистика товарних запасів та товарооборотності (8 год)

Поняття товарних запасів, їх класифікація і завдання статистики. Методи спостереження за товарними запасами. Статистична звітність про товарні запаси, джерела даних для її складання, товарні запаси, що в ній показуються. Квартальна і річна звітність про товарні запаси у розрізі товарної номенклатури. Аналіз звітності.

Розрахунок середніх товарних запасів, товарних запасів у днях і в процентах до товарообороту. Аналіз якісного складу запасів.

Поняття оборотності товарних запасів, її показники: швидкість товарообороту в кількості оборотів (в разях), і час обертання в днях. Взаємозв'язок показників оборотності товарних запасів. Особливості обчислення показників товарооборотності в окремих галузях торгівлі.

Індексний метод аналізу динаміки показників товарооборотності. Системи взаємопов'язаних індексів швидкості товарообороту та час обертання товарів, їх суть і використання в економічному аналізі. Фактори, що впливають на оборотність товарних запасів, статистичні методи їх вивчення.

Самостійна робота – 4 год.

Тема 11. Статистика товарних бірж (2 год.)

Поняття і суть товарної біржі і біржової діяльності. Завдання біржової статистики. Система показників біржової статистики. Котирування біржових цін. Методи розрахунку індексів товарної біржі. Методи аналізу біржової кон'юнктури.

Самостійна робота – 4 год.

Тема 12. Статистика ринкової інфраструктури (4 год.)

Поняття інфраструктури торгівлі, її склад і завдання статистики. Одиниці спостереження (обліку) торгівельної мережі роздрібною торгівлі, ресторанного господарства, гуртової торгівлі. Показники потужності (розміру) роздрібною мережі, підприємств ресторанного господарства, складської мережі. Джерела інформації для вивчення і статистична звітність про інфраструктуру торгівлі. Показники аналізу статистичної звітності. Характеристика якісного складу мережі, ефективності її використання, спеціалізації та забезпечення населення мережею.

Технічне оснащення підприємств торгівлі, його види і завдання статистики. Статистична звітність про технічне оснащення та напрямки її аналізу.

Самостійна робота – 4 год.

Тема 13. Основи статистики послуг (4год)

Характеристика об'єкту вивчення статистики послуг.

Мета та завдання статистики послуг. Місце та роль послуг в світлі нових понять та класифікацій згідно міжнародних стандартів.

Джерело даних статистики послуг

Принципи та напрями удосконалення статистики послуг

Самостійна робота – 2 год

Тема 14. Статистичне вивчення послуг (2год)

Методика розрахунку вартісних показників статистики послуг

Статистичний аналіз структури послуг

Статистичний аналіз якості послуг

Плани практичних (семінарських) занять

Заняття 1. Завдання статистики ринку товарів та послуг, система показників.

1. Статистика ринку товарів та послуг як наука.
2. Науково-теоретичні основи і система показників.
3. Основні класифікації та групування статистики маркетингу.

Теми рефератів: 1. Групування підприємств за формами власності та критерії поділу на малі та великі.

Заняття 2. Статистичні методи досліджень ринку товарів та послуг.

1. Метод масового статистичного спостереження. Статистичний інструментарій: таблиць форм статистичної звітності, інструкції з їх заповнення.
2. Метод зведення та групування, найсуттєвіші групування в статистиці маркетингу.
3. Застосування балансового методу в статистиці маркетингу.
4. Метод узагальнюючих показників. Аналіз як заключна стадія статистичного дослідження.

Теми рефератів: 1. Спеціально організовані статистичні спостереження.
2. Номенклатура товарів як особливий вид групування. Товарний словник, його призначення.

Заняття 3. Статистика кон'юнктури ринку.

1. Поняття і суть кон'юнктури ринку. Завдання статистики кон'юнктури ринку.
2. Кон'юнктурні оцінки ринкової ситуації. Розрахунок і аналіз потенціалу ринку. Аналіз пропорційності розвитку ринку.
3. Аналіз тенденції розвитку, коливання та циклічності ринку. Прогнозні оцінки ринкової кон'юнктури.

Теми рефератів: 1. Система показників кон'юнктури ринку.

Заняття 4. Статистичний аналіз конкурентного середовища.

1. Анкета як основна форма вивчення ділової активності. Методика обробки анкет та інтерпретація результатів.
2. Визначення монопольного становища підприємства на ринку.
3. Розв'язання задач

Теми рефератів: 1. Ділова активність підприємств: значення та завдання вивчення.

Заняття 5. Статистичне дослідження попиту та пропозиції.

1. Статистичні методи вивчення купівельного попиту.
2. Аналіз попиту населення. Показники інтенсивності та коливань попиту
3. Розрахунок коефіцієнтів еластичності попиту, їх використання у аналізі і прогнозуванні купівельного попиту.

Теми рефератів: 1. Купівельний попит: види і форми виявлення.

Заняття 6. Статистика цін.

1. Методи обчислення середніх цін у просторі і часі.
2. Індексний метод аналізу динаміки цін. Індекс купівельної спроможності гривні.
3. Методи оцінки рівня і динаміки інфляції.

- Теми рефератів: 1. Організація статистики цін в Україні.
2. Індeksi співвідношення цін товарів, форм торгівлі, територій.

Заняття 7. Статистика соціально-економічної ефективності ринкових процесів.

1. Статистична характеристика ефективності ринкових процесів.
2. Система показників ефективності ринкових процесів.
3. Аналіз ефективності ринкової діяльності.
4. Відносний рівень витрат обігу та особливості його обчислення.
5. Індексний метод аналізу динаміки відносних витрат обігу.
6. Розв'язання задач.

- Теми рефератів: 1. Оцінка ефективності ринкових процесів
2. Витрати обігу: поняття, класифікація і завдання статистики.
3. Статистика фінансових результатів торговельної діяльності.

Заняття 8. Розрахунок категорій товарообороту та коефіцієнта ланковості товаропросування.

1. Поняття та основні ознаки товарообороту.
2. Ланковість товаропросування і її обчислення.
3. Розв'язання задач.

Теми рефератів: 1. Ланковість товаропросування, основні тенденції на ринку товарів та послуг.

Заняття 9. Аналіз оптового товарообороту.

1. Статистична звітність про поставки та її аналіз.
2. Визначення рівномірності та ритмічності поставок.
3. Індексний метод аналізу динаміки поставок.

- Теми рефератів: 1. Джерела формування товарних ресурсів і напрямки їх використання.
2. Статистика контролю якості поставлених товарів.

Заняття 10. Розрахунок обсягу, структури та динаміки товарообороту.

1. Розрахунок структури товарообороту за формою 3-торг.
2. Розрахунок тенденції обсягу товарообороту області.
3. Розв'язання задач

Заняття 11. Розрахунок товарообороту ресторанного господарства.

1. Загальний обсяг товарообороту ресторанного господарства та його складових частин.
2. Аналіз структури і динаміки товарообороту ресторанного господарства.
3. Розв'язання задач.

- Теми рефератів: 1. Статистика продукції ресторанного господарства у натуральному виразі та її аналіз.
2. Аналіз якісного складу страв.

Заняття 12. Розрахунок оборотності товарних запасів.

1. Статистична звітність про товарні запаси та її аналіз.
2. Оборотність товарних запасів та її показники.
3. Розв'язання задач.

Теми рефератів: 1. Товарні запаси: поняття, класифікація і завдання статистики.
2. Методи спостереження за товарними запасами.

Заняття 13. Статистика товарних бірж.

1. Система показників біржової статистики.
2. Котування біржових цін.
3. Методи розрахунку індексів товарної біржі.

Теми рефератів: 1. Поняття, суть і завдання біржової статистики.
2. Методи аналізу біржової кон'юнктури.

Заняття 14. Статистика ринкової інфраструктури.

1. Показники потужності роздрібної мережі, підприємств ресторанного господарства, складської мережі.
2. Статистична звітність про інфраструктуру торгівлі.
3. Показники аналізу статистичної звітності.

Теми рефератів: 1. Завдання статистики у вивченні інфраструктури торгівлі та її складу.

Заняття 15. Основи статистики послуг

1. Характеристика об'єкту вивчення статистики послуг
2. Мета та завдання статистики послуг
3. Джерело даних статистики послуг
4. Принципи та напрями удосконалення статистики послуг

Теми рефератів: Концепція послуг в світлі сучасних понять та класифікацій

Заняття 15. Статистичне вивчення послуг

1. Методика розрахунку вартісних показників статистики послуг
2. Статистичний аналіз структури послуг
3. Статистичний аналіз якості послуг

Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Предмет, завдання і система показників ринку товарів та послуг (2 год.)

Основні класифікації та групування статистики маркетингу.

Джерела:

1. [10]

Контрольні запитання:

1. Завдання статистики маркетингу.

Тема 2. Статистичні методи досліджень ринку товарів та послуг (2 год.)

Номенклатура товарів як особливий вид групування.

Товарний словник, його призначення.

Джерела:

1.[5]

2.[9]

Контрольні запитання:

1. Відмінність між товарними групами товарного словника та найменшими товарними групами у міжнародних порівняннях.

Тема 3. Статистика кон'юнктури ринку (2 год.)

Аналіз тенденції розвитку, коливання та циклічності ринку.

Прогнозні оцінки ринкової кон'юнктури.

Джерела:

1.[9]

2.[10]

Контрольні запитання:

1. Методи прогнозування ринкової кон'юнктури.

Тема 4. Статистичний аналіз ділової активності (2 год)

Анкета, як основна форма вивчення ділової активності.

Джерела:

1. Бюлетень обстежень ділової активності підприємств

Контрольні запитання:

Методи обробки анкет ділової активності.

Тема 5. Статистичний аналіз конкурентного середовища ринку(4 год)

Основні етапи дослідження конкурентного середовища підприємства на ринку.

Оцінка ринкових часток та дослідження інтенсивності конкурентної боротьби.

Визначення монопольного становища підприємства на ринку.

Джерела:

1. Інструкція з визначення монопольного становища підприємців на ринку.

Контрольні запитання:

1. Визначення товарних меж ринку.

Тема 6. Статистичне дослідження попиту та пропозиції (4 год.)

Вибірка сімей для вивчення попиту та купівельних намірів населення.

Фактори, що впливають на формування та динаміку попиту.

Джерела:

1.[9]

2.[10]

Контрольні запитання:

Методологія статистичних спостережень для вивчення попиту населення

Тема 7. Статистика цін (4 год)

Організація статистики цін в Україні, джерела інформації про ціни.
Методи оцінки рівня і динаміки інфляції.

Джерела:

1.[4]

2.[10]

Контрольні запитання:

1. Методи відбору контрольно-асортиментних пунктів для спостереження за цінами.

Тема 9. Основні категорії товарообороту і статистика поставок (2 год)

Статистика контролю якості поставлених товарів.

Джерела:

1.[10]

Контрольні запитання:

1. Показники, які характеризують якість поставлених товарів.

Тема 10. Статистика роздрібного товарообороту (4 год)

Статистична звітність про товарну структуру роздрібного товарообороту (форма 3-торг), зміст її показників та джерела інформації для заповнення.

Статистичні методи прогнозування загального обсягу та товарної структури роздрібного товарообороту (екстраполяція, нормативний метод, статистичне моделювання).

Джерела:

1.[2]

2.[9]

Контрольні запитання:

1. Види продаж, які не включаються в обсяг роздрібного товарообороту.
2. Склад дрібногуртового товарообороту.
3. Метод екстраполяції в прогнозуванні обсягу роздрібного товарообороту.

Тема 11. Статистика запасів та оборотності товарів (4 год)

Особливості обчислення показників товарооборотності в окремих галузях торгівлі.

Джерела:

1.[10]

Контрольні запитання:

1. Розрахунок оборотності товарних запасів в роздрібній та гуртовій торгівлі.

Тема 8. Статистика інфраструктури ринку (4 год.)

Джерела інформації для вивчення і статистична звітність про інфраструктуру торгівлі.

Джерела:

1.[9]

2.[10]

Контрольні запитання:

1. Показники статистичної звітності інфраструктури торгівлі та їх розрахунок.

Тема 13. Статистика послуг (2 год)

Принципи та напрями удосконалення статистики послуг

Джерела: Концепція статистики послуг, Держкомстат. 1999.

Контрольні запитання:

1. Місце та роль послуг згідно КВЕД.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про державну статистику.
2. Інструкція про облік роздрібного товарообороту і товарних залишків.- К.: вид-во Міністерства статистики, 1997.
3. Бюлетень обстежень ділової активності підприємств України. Вип. №2(10). Київ: Держкомстат України, 1999.
4. Методичні положення визначення меж товарних ринків та монопольного становища підприємців на них.
5. Методика організації спостереження за цінами і тарифами.
6. Номенклатура товарів народного споживання, які враховуються в роздрібній та оптовій торгівлі (товарний словник). Частина I та II.
7. Крамченко Л.І. Статистика ринку товарів та послуг: Навчальний посібник.- Львів: "Новий Світ-2000", 2006.-296 с.
8. Кучеренко В.Р., Карпов В.А. Основи економічної кон'юнктури: Навчальний посібник.- Київ: Центр навчальної літератури, 2004.-224 с.
9. Лапішко М.Л. Основи фінансово-статистичного аналізу економічних процесів. - Львів: Світ, 1995. 328.: іл;
10. Липчук В.В., Дудяк А.П., Бугіль С.Я. Маркетинг: основи теорії та практики. Навчальний посібник.- Львів: "Новий Світ – 2000".-2003.-288с.
11. Наговицына Л.П. Статистика советской кооперативной торговли: Учебник для кооп. вузов. - М.: Экономика, 1991.-224 с.
12. Рождественська Л.Г. Статистика ринку товарів і послуг: Навч. посіб.- К.: КНЕУ, 2005.-419 с.
13. Статистика: Підручник під ред. А.В. Головача - К.: Вища школа, 1993.-623 с.
14. Статистика коммерческой деятельности: Учебник для вузов/О.Э. Башина, И.К. Беляевский и др.; Под ред. И.К. Беляевского, О.Э. Башиной Й. - М.: Финстатинформ, 1996.-288 с.
15. Статистика рынка товаров и услуг: Учебник /Под ред. И.К. Беляевского.- М.: Финансы и статистика, 1996. - 423 с.
16. Табель (перелік) форм статистичної звітності.